NHS

Public Health England

ټي بي، بي سي جي واکسین

او ستا ماشوم

immunisation

ستا د ماشوم د خوندیتوب لپاره بهترینه لاره

دغه لیفلیټ د بی سي جي (Bacillus Calmette-Guérin) د واکسینو په هکله دی کوم چي ستا ماشوم له نري رنځ څخه د ژغورلو لپاره درکول کېږي.

بي سي جي واکسین څه شی دی؟

بي سي جي واکسین د هغو باکترياوو (جراثیمو) یو کمزوری کړای شوې بڼه ده چي د نري رنځ سوب ګرځي. ځکه چي دا خو کمزوري کړای شوي وي نو نری رنځ نه رامنځته کوي، مګر ستاسي له ماشوم سره مرسته کوي چي د نري رنځ خلاف پیاوړی شي که چیرې کوم وخت ورسره مخامخ شي. بي سي جي واکسین په ځانګړې توګه د وړو ماشومانو او لویانو ماشومانو لپاره ډېر اغېزمن دي چي له سخت ډوله نري رنځ څخه یې وژغوري لکه ټي بي منینجایټس (چي د مغزو کرښې ورسره پړسېږي)

نری رنځ (ټي بي) څه شی دی؟

ټي بي یو باکټوریایي لګېدنه ده، کوم چي عموماً پر سږیو باندي اغېزه کوي مګر د بدن پر نورو برخو باندي هم اغېزه کولای شي. د ټي بي جراثیمو له لګېدلو ضرورري نه ده چي نری رنځ ورڅخه جوړ شي. دغه ناروغي ورو ورو په بدن کښې خورېږي، او د علاماتو راځرګندېدل یې څو میاشتې وخت اخلي. اکثر خلک چي ټي بي یې اخیستلې وي خو ناروغي به کله هم پرې و نه لګېږي. په دغو خلکو کښې د ټي بي باکټوریا د ټول ژوند لپاره غیرفعاله اوسي. په نورو خلکو کښې (د بېلګې په توګه، هغه خلک چي کمزوری مقاومت لري) باکټریا فعاله کېدلای شي او په ناروغۍ اوښتلای شي. په دې هیواد کښې اکثر خلک له درملنې پسته په بشپړه توګه رغېږي، مګر په دې کار باندي څو میاشتې وخت لګېږي.

د ټي بي علامات څه دي؟

ټي بي د بدن هره برخه باندي اغېزه کولای شي. علامات توپیر لري او د یوه ماشوم د ناروغۍ علامات د یوه لوی کس له هغو څخه کېدلای شي چې بدل وي. څکه چې ټي بي له یوه بل څخه اخیستل کېږي، نو دا مهمه ده چې ته په نورو کسانو کښې دغه ناروغي وپېژنې.

ته باید ډاکټر ته خبر ورکړې که ته، ستا ماشوم، ستا د کورنۍ کوم غړی، یا دوست دغه لاندي علامات ولري:

- پرلپسې ټوخی چې تر درېیو اونیو زیات وخت پاته شي.
- تبه
- خولې کېدل، په تېره بیا د شپې مهال
- بې سوبه د وزن کمېدل
- عمومي او غیر عادي د ستړیا احساس او ناروغه کېدل
- په ټوخي کښې د وینې راتلل

ټي بي څرنګه لګېږي؟

ته له هغه چا ټي بي اخیستلای شې چې لالمخه یې سږي یا غاړه په دغه رنځ اخته وي او چې زیات ټوخېږي. کله چې هغوی ټوخېږي، نو داسي واړه واړه څاڅکي شیندي چې باکټریا لري. که ته دغه څاڅکي له ساه سره واخلې نو ته به هم دغه جراثیم واخلې. هغه وخت د جراثیمو اخیستلو خطره وي کله چې له یوه اخته شوي کس سره نیژدې او اوږد تماس ولرې، د بېلګې په توګه په یوه کور کښې ورسره اوسېدل.

ټي بي څومره عامه ده؟

په ۱۹۵۰ کلونو کښې په برتانيې کښې ۵۰،۰۰۰ د نري رنځ نوې پېښې به هرکال کېدلې. اوس دغه شمېره هر کال فقط ۶،۰۰۰ ته راټيټه شوې ده. نو که تا ته د ټي بي د لګېدلو امکان کم دی، خو بيا هم هرچاته پکار ده چې د ټي بي د علاماتو په باره کښې اګاهي ولري.

دا ځکه ډېره مهمه ده چې ټي بي په ټوله نړۍ کښې خوره وره ده.

په هغو خلکو کښې د دغې ناروغۍ خطر زيات دی چې په داسې هيوادونو کښې اوسېدلي وي يا يې کار کړی وي چېرته چې د ټي بي کچه ډېره لوړه ده. د هغو کورنيو ماشومان هم کېدلای شي د خپلې کميونيټۍ له اخته شويو کسانو سره نيژدې تماس ولري، هم په برتانيې کښې او هم په خپل اصلي هيواد کښې.

زما ماشوم ته ولې بي سي جي ورکول کېږي؟

لکه د نورو هيوادونو په شان، په برتانيې کښې هم بي سي جي هغو ماشومانو ته ورکول کېږي چې له يو داسې کس سره يې کېدلای شي تماس وي چې ټي بي لري. په دغو کښې هغه ماشومان شامل دي چې لوړې کچې د ټي بي په سيمو کښې اوسېږي يا هغه ماشومان چې مورپلا يا نيکه او نيا يې د لوړې کچې د ټي بي له سيمو څخه وي. (د نورو معلوماتو لپاره وګورئ ۷ مخ)

زما ماشوم څرنګه خوندي ساتل کېږي؟

ستا ماشوم ته به د کينڼ لاس په مټه باندې بي سي جي واکسين ورکول کېږي.

دغه واکسين عموماً هغه وخت ماشومانو ته له زېږېدلو سره سم ورکول کېږي کله چې لا هغوی په روغتون کښې وي، مګر تر پينځه کلنۍ پورې هرکله ورکول کېدلای شي.

ایا کومې اړخیزې اغېزې لري؟

له پیچکارئ سملاسي وروسته به یوه تناکه راڅرګنده شي. چې دا څرګندوي چې پیچکاري په سمه توګه وهل شوې ده.

د پیچکارئ له دوو څخه بیا تر شپږو اونیو پوري به یو کوچنی داغ راڅرګند شي. کېدلای شي چې تریوڅو روځو پوري ښه خوږ ولري، مګر که یې پټ و نه ساتئ نو سوکه سوکه به پخپله جوړ شي. کېدلای شي چې یو داغ پاته شي.

کله کله داسي هم کېدلای شي چې ستا د ماشوم په هغه ځای کښې یو لږ ژور زخم جوړ شي چېرته چې پیچکاري ورته لګېدلې وي. که چیري دا یو بهېدونکې ماده وي نو پکار ده چې پټه یې کړې، وچه پټئ وکاروئ - پلستر هیڅ کله نه - ترڅو وچ خوږ ونیسې. د دغه زخم به رغېدلو کېدلای شي څو میاشتې وخت ولګېږي.

که چیري ته پرېشان یې یا فکر کوي چې زخم دي ګزک نیولی دی، نو له ډاکټر سره وګوره.

ايا داسي کومه وجه شته چي زما ماشوم باید بي سي جي واکسین وا نخلي؟

د نورو واکسینو په شان، دغه پیچکاري هم باید هغه وخت و نه وهل شي یا باید وځنډول شي که:

- ستا ماشوم لوړه تبه لري.
- ستا ماشوم د پوستکي په یوې عمومي ناروغئ اخته وي. (که پون یا سپوږی (ایکزیما) پرې لګېدلی وي، نو پیچکاري به پر هغه ځای ورته وهل کېږي چي خوږ نه وي.

کله کله، هغه ماشومان چي مقاومت یې کمزوری وي، نو د واکسینو باکټریا یې په جدي توګه ورلګېدلای شي.

که ستا ماشوم کمزوری مقاومت لري یا ته داسي فکر کوې نو دا خبره ډېره مهمه ده چي نرس یا ډاکټر پرې خبر کړې. د بېلګې په توګه:

- که ماشوم د کېنسر یا نورو سختو ناروغیو له لاسه تر درملنې لاندي وي.
- که د ماشوم مور ته د امیدوارئ په مهال ایمیوسپریسیو بیالوجیکل تهیراپي ورکول شوې وي.
- که کورنئ د مقاومت د ستونزو یو تاریخچه لري (په شمول د ایچ ای وي)

کوم ماشومان بي سي جي ته اړتیا لري

که چېري په یوې داسي سیمې کښې اوسې چېرته چي ټولو ماشومانو ته بي سي جي نه ورکول کېږي نو بیا هم ستا ماشوم کېدلای شي چي دغه واکسین ته اړتیا لري.

که دغو لاندینیو پوښتنو کښې یوې ته هم ستا ځواب '**هو**' وي ، نو هرومرو له خپل ډاکټر یا نرس څخه د خپل ماشوم لپاره د بي سي جي په باره کښې پوښتنه وکوه.

- ایا دغه ماشوم، د ماشوم مور، پلار، یا نیانیکه، یا کوم بل کس چي له تاسي سره اوسېږي، له یوه داسي هیواد څخه دی چېرته چي د ټي بي کچه لوړه ده؟
- آیا ته یا ستا ماشوم به دغو هیوادونو کښې په کوم یو کښې اوسېږي یا به له دوستانو او د کورنۍ له غړیو سره پاته کېږي؟
- آیا داسي کوم څوک شته چي له تا سره اوسېږي، یا ستا له ماشوم سره زیات وخت تېروي، چي اوس ټي بي لري یا یې پخوا لرله؟

د ټي بي د لوړي کچې هیوادونو شمېري له روغتیا نړۍ وال سازمان (ډبلیو ایچ او) څخه اخیستل کېږي پر

www.gov.uk/government/publications/tuberculosis-tb-by-country-rates-per-100000-people

آیا زه په کوم بل شي باندي پوهېدلو ته اړتیا لرم؟

ستا ماشوم عادي واکسین د اتو اونیو په عمر کښې شورو کولای شي دا پروا نه لري چي بي سی جي يې څه وخت اخیستلی دي. ته باید ډاډ ترلاسه کړې چي ستا ماشوم ته په همهغه لاس کښې بله پیچکاري ونه وهل شي په کوم باندي چي د بي سي جي ورته وهل شوې وي کم ترکمه تر درېيو میاشتو پوري؛ کنې د دغه ځای په غدودو کښې به پاړسوب پیدا شي.

دغه ډاډ ترلاسه کړه چي د بي سي جي واکسینو ریکارډ ستا د ماشوم په ځانګړي چایلډ هیلتهـ ریکارډ (سور کتاب) کښې د راتلونکي وخت د حوالې لپاره ولیکل شي.

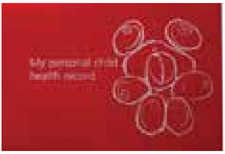

نور معلومات

که ته د ټي بي یا نورو واکسینو باره کښې نور معلومات غواړې نو له خپل ډاکټر، هیلتهـ ویزیټر، دایي یا نرسې سره خبرې وکوه، یا زموږ وېبپاڼې ته ورشه پر **www.nhs.uk/vaccinations**.

په یاد لره، د ټي بي درملنه زیاته وخت نیسي، خو مخنیوی يې اسان دی.

©کراون کاپي رایټ ۲۰۱۹

2900193B 75K 1p FEB 2019 (اې پي ایس)

د دغه لیفلیټ

د کاپیانو راغوښتلو لپاره ورشئ: **www.orderline.dh.gov.uk** یا زنګ ووهئ:

0300 123 1002, میني کوم: 0300 123 1003 سهار ۸ بجو څخه د ماښام ۶ پوري،

له دوشنبې تر جمعې)

www.nhs.uk/vaccinations